

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.261/2013/22.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2014. év április hó 3. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 11.B.141/2010/122. számú ítéletét I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **megváltoztatja.**

I. r. vádlott terhére rótt 1 rb. csalás büntettét 1 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntetteként [2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdésének b) pont] minősíti, míg a 2 rb. - egy esetben folytatólagosan elkövetett - csalás büntettét a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés bc) és (5) bekezdésének b) pontjaként, a közbizalom elleni bűncselekményeket 2 rb. hamis magánokirat felhasználása vétségeként [2012. évi C. törvény 345. §] jelöli meg.

II. r. vádlott terhére rótt 1 rb. folytatólagosan, társtettesként elkövetett csalás büntettét a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés bc) pont, (6) bekezdésének b) pontjaként jelöli meg, míg a 2 rb. felbujtóként elkövetett csalás büntetéből 1 rendbelit folytatólagosan elkövettként minősít [2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés és (2) bekezdés bc) és (5) bekezdésének b) pont]. A közbizalom elleni bűncselekményeket 3 rb. hamis magánokirat felhasználása vétségeként [2012. évi C. törvény 345. §] nevezi meg, az elkövetői alakzat érintetlenül hagyása mellett.

I. r. vádlott büntetését 4 (négy) év, míg II. r. vádlott büntetését 7 (hét) év szabadságvesztésre súlyosítja, amelyet börtönben kell végrehajtani.

I. r. vádlottat 4 (négy) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától, míg II. r. vádlottal szemben e mellékbüntetés tartamát 7 (hét) évre felemeli.

Megállapítja, hogy I. r. vádlott a szabadságvesztés büntetése fele részének letöltése után, II. r. vádlott leghamarabb a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

Az ítélet bevezető részéből a 2012. év október hó 12. tárgyalási hatánapra való utalást október hó 11. napjára pontosítja.

Egyebekben I. r. és II. r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

II. r. vádlottal szemben az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 30.480,- (harmincezer-négyszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget II. r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A Budapest Környéki Törvényszék 11.B.141/2010/122. számú, 2013. február hó 4. napján kihirdetett ítéletével I. r. vádlottat a Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntette, 2. rb. a Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pontja szerinti - részben folytatólagosan elkövetett - csalás büntette és 2.rb. a Btk. 276. § szerinti magánokirat-hamisítás vétsége miatt - halmazati büntetésül - 3 év börtönre és 3 év gazdálkodó szervezetben vezető tisztség betöltésétől, mint foglalkozástól eltiltásra ítélte.

II. r. vádlottat a Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (7) bekezdés b) pontja szerinti folytatólagosan és társtettesként elkövetett csalás büntette, 2.rb. a Btk. 318. § (1), (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pontja szerinti felbujtóként elkövetett csalás büntette és 3. rb. a Btk. 276.§ szerinti magánokirat-hamisítás vétsége (amelyből 2.rb-t felbujtóként, 1 rb-t társtettesként elkövetett) miatt - halmazati büntetésül - 5 év börtönre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott büntetésbe az előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. A 2., a 1. és a 3. sértettek polgári jogi igényét a törvény egyéb útjára utasította. Kötelezte a vádlottakat a bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezést tartalmazott még III. r. és IV. rendű vádlottakkal szemben, de mivel tekintetükben az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett, e terhelteket a másodfokú felülbírálat nem érintette.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész I. r. és II. r. vádlottakkal szemben a kiszabott büntetés súlyosítása végett fellebbezést jelentett be.

I. r. vádlott és védője a kiszabott büntetés enyhítése végett, II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében éltek perorvoslattal.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.702/2011/9. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, mindkét vádlottal szemben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kiszabott fő- és mellékbüntetés súlyosítását indítványozta. Az ítélőtábla nyilvános ülésén nem képviseltette magát.

A Fővárosi Ítélőtábla előtt az I. r. vádlott védője védence kényszerhelyzetére, fenyegetettségére továbbá az önfeljelentésére hivatkozott. Álláspontja szerint e körülményeket nem a megfelelő súllyal vette figyelembe az elsőfokú bíróság, ezért a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A II. r. vádlott védője a fellebbezést kiterjesztette, elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, mivel az megalapozatlan, és a bíróság nem teljesítette az indokolási kötelezettségét, továbbá elmaradt a gépjárművek értékére vonatkozóan igazságügyi szakértő kirendelése. Másodlagosan a védencének bizonyítottság hiányában való felmentését, harmadlagosan az elsőfokú ítélet enyhítését kérte az időmúlás és a vádlott büntetlen előélete miatt.

Az I. r. vádlott arra hivatkozott, hogy a bankok tudta és támogatása nélkül nem volt megvalósítható a bűncselekmény, és nem tudott arról, milyen nagy számú büntetőeljárás folyik II. r. vádlottal szemben, akiben megbízott és akinél a döntési kompetencia volt. Megemlítette, hogy a 2. sértett felé havi törlesztő részletet fizet. A büntetés felfüggesztését kérte.

A II. r. vádlott arra hivatkozott, hogy távollétében folyt az eljárás, majd a védekezését nem kellően ellenőrizte az elsőfokú bíróság. Hivatkozott a kár megtérülésére és a kapcsolatos szakvélemény hiányára. Védőjével egyezően az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A fellebbezések közül az ügyészé volt alapos.

A Fővárosi Ítélőtábla a kétirányú perorvoslatok alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint teljes körben felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást. Az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat beszerezte, az ítéletében felsorolta és értékelési körébe vonta. Mind az ügyfelderítési, mind pedig az indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett.

A II. r. vádlott távollétében folyt a nyomozás, a nemzetközi elfogatóparancs eredményeként azonban az eljárás bírósági szakaszában II. r. vádlott már részt vett, ezért teljesen alaptalan a védekezési jogának sérelmére történt hivatkozása. Az iratokból kitűnően számos észrevételt tett és még a másodfokú eljárásban is terjedelmesen kifejtette írásban az álláspontját a terhére felrótt bűncselekményekkel kapcsolatosan. A bűnösségét tagadó vallomását helyesen és alapos indokokkal vette el az elsőfokú bíróság, nem felel meg a valóságnak, hogy felelőssége kizárólag I. r. vádlott feltáró, saját magát és társát is terhelő vallomásán alapszik. Az elsőfokú bíróság felsorolta mindazokat az okirati és személyi (köztük a tanúvallomásokon kívül a jogerősen elítélt vádlott társak vallomását is) bizonyítékokat, amelyekből megalapozottan levonhatóak a tevékenységére vonatkozó ténybeli következtetések. Több tanú megerősítette, hogy II. r. vádlott volt a gazdasági társaság működésével kapcsolatos kérdésekben kompetens személy, az érdemi tárgyalásokat ő folytatta, és a gépkocsi kereskedelemmel, hitelezési gyakorlattal kapcsolatos döntéseket is ő hozta. Az is több oldalról nyert bizonyítást, hogy a hitelkeret szerződés büntetőjogi normákba ütköző formában való felhasználásával kapcsolatos visszaélés ötlete is az övé volt, ő szervezte és bonyolította.

A vádlotti és védői oldalról is hiányolt, a gépjárművek forgalmi értékére vonatkozó értékmeghatározás nem értelmezhető a vád tárgyává tett bűncselekmény alapján. A visszaélés az egyes kölcsönök megszerzése kapcsán következett be, bár azok kétségtelenül egy-egy gépjármű adásvételével, forgalomba helyezésével, készletezésével függtek össze. A bűnös tevékenység a megszerzett pénzösszegre terjedt ki, ezért a gépkocsik értéke nem releváns. Ennek megfelelően az ítélet e tekintetben sem szenved megalapozatlansági hibában.

A tényállásban leírt elkövetői magatartást az I. r. vádlott fejtette ki, mivel ő volt a gazdasági társaság képviselője, az ő tevékenysége nélkül nem lehetett volna a csalást elkövetni, noha II. r. vádlott volt az ötletgazda, a főszervező, a gépjárművek forgalmazásában (és az azzal való visszaélésben) jártas személy. Az I. r. vádlott hivatkozása fiatal korára, megtévesztettségére nem mentesíti a felelősség alól részben ügyvezetői minősége, részben a feltárt és általa tudott, átlátott, ismert tények miatt sem. Maga is előadta, hogy 2007. októbertől pontosan átfogta II. r. vádlott tevékenységét, de vallomásából kitűnően egyébként is tudta, hogy az egyik hitelezőtől megszerzett hitellel a már esedékes és másként nem finanszírozható más hitelintézetnél fennálló tartozást váltották ki, a hitelekkel „sakkoztak”, a fedezeteket elidegenítették és a sértettek tájékoztatását elmulasztották stb.

Az elsőfokú bíróság tényállása helyes, azonban a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint kisebb pontosításra és részbeni kiegészítésre szorul az alábbiak szerint:

- I. r. vádlott az 1. társaság alkalmazásában áll a ... úti nagybani piacon áruszállítóként, ahol havi 100.000,- Ft jövedelemre tesz szert.
- II. r. vádlottal szemben Fővárosi Főügyészség KÜO.23501/2009/28/1. sz. alatt 2013. október 14. napján vádat nyújtott be a Fővárosi Törvényszékhez adóbevételt különösen nagy mértékben csökkentő adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt. Az ügyben tárgyalás 2014. június 25. napjára került kitűzésre.
- II. r. vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság 10.5.B.10019/2013/10. számú, a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.10260/2013/7. számú határozata folytán 2013. december 3. napján jogerős ítéletével csalás büntette miatt 1 év 4 hónap - 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte.
- A XVIII és XIX. Kerületi Ügyészség B. XVIII. 1623/2011/9-I. szám alatt 2012. október 15. napján vádat emelt II. és I. r. vádlott ellen jelentős kárt okozó csalás büntette miatt.

A fenti adatok az erkölcsi bizonyítvány, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 21. sorszámu hivatalos feljegyzésének adatai.

Az elsőfokú ítélet történeti tényállásában:

- 1/I/1. részben az utolsó sort akként pontosítja, hogy a 1. sértett opciós jogával élt, majd értékesítette az autót a 2. társaságnak 17 millió forintért, így a kár ennyiben térült meg (nyomozati iratok 1/289. oldal)
- 1/I/3. részben: a gépkocsi 3. társaság által való külföldi megvásárlásának időpontja helyesen 2007. július 30. napja. A kft. a gépkocsit a 4. társaságnak 2007. szeptember 7. napján értékesítette, amely ugyanezen a napon eladta 13,5 millió forintért a 2. társaságnak, majd 2007. november 12. napján azonos összegben vásárolta vissza. 1. személy a gépkocsi vételáraként 13 millió forintot fizetett. A 1. sértettnek okozott kár nem térült meg (nyomozati iratok 3. kötet).
- 1/I/4. részben: az 1. sértettől lehívott kölcsön összege **helyesen: 8.120.800,- Ft** (nyomozati iratok 1. kötet 305. oldal). Az 1. és a 2. sértett 2008. július 1. napján a gépkocsi közös értékesítésében és a befolyó vételár felosztásában állapodott meg (nyomozati iratok 1. kötet 309. oldal)
- 1/I/5. részben: 24. tanú ismeretlen összegű vételáron szerezte meg a gépkocsit, de 2008. július 8-án 15.millió forintért értékesítette (nyomozati iratok 3. kötet 109. oldal). Az 1. sértett kára nem térült meg.

- 1/I/8. részben: a Fiat 500-as típusú gépkocsit a 2. társaság 2007. december 19. napján vásárolta az 5. társaságtól. A 23. tanú felé értékesített gépkocsi vételára 5 millió forint volt.
- 1/I/9. részben: 2. személy 16 millió forintért vásárolta meg az Audi Q7 3.0 TDI gépkocsit. Az 1. sértettől helyesen 10.103.000. forint lehívására került sor a hitelkeretből.
- 1/I/11. részben: a Fiat Trigano **helyesen F12. típusú** volt
- 1/II. részben: az Ukrajnában forgalomba helyezett BMW X53.OD típusú gépkocsit 2009. január 14-én lefoglalták (nyomozati iratok 7/273. oldal).
- 3. részben: a gépkocsi vételára 7,5 millió forint volt. Az 5,250.000. Ft. kölcsön havi törlesztő részlete 73.185,- Ft. A BMW 525d gépkocsi árverésen történt értékesítésével az okozott kárból 3,4 millió forint térült meg (egyesített nyomozati iratok 205. oldal).
- I. r. vádlott tevékenységével az 1. sértettnek összesen 115.897.755,- Ft, II. r. vádlott pedig 121.147.755,- Ft kárt okozott.
- A 2. sértettnek I. r. vádlott és II. r. vádlott 44 millió forint, míg a 3. sértettnek 6,5 millió forint kárt okozott.

Az utóbbi két pontban helyesbített elkövetési értékkel egyben az elsőfokú ítélet 41. oldalán rögzített indokolását is pontosítja.

A fentiek szerint kiegészített tényállás mentes minden megalapozatlansági hibától, ezért a másodfokú eljárásban irányadó volt, és a felülbírálat alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerű következtetést vont a vádlottak bűnösségére és kisebb korrekció mellett helyes a bűncselekmények jogi minősítése is.

A másodfokú bíróságnak a Btk. 2. § tükrében állást kellett foglalni az alkalmazandó anyagi jog vonatkozásában. Mivel az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény sokkal enyhébb szabályokat tartalmaz a feltételes szabadságra bocsátás vonatkozásában, és az elkövetéskor irányadó Btk.-ban nincs olyan rendelkezés, amely indokoltá tenné a főszabály szerinti törvény alkalmazását, az ítéletábla az új szabályok szerint bírálta el mindkét vádlott büntetőjogi felelősségét.

Az elsőfokú ítéletben írt minősítést annyiban kellett megváltoztatni, hogy I. r. vádlott az 1. sértett sérelmére elkövetett bűncselekményt folytatólagosan követte el, II. r.

vádlott pedig a 2. sértett sérelmére elkövetett bűncselekményhez fejtett ki folytatólagosan felbújtói magatartást. E megjelölések kimaradtak az elsőfokú ítélet rendelkező részéből. A jogi minősítés további megváltoztatását már csak az új törvény jogszabályhelyeinek eltérő számozása indokolta. A teljesség kedvéért azt kell megjegyezni, hogy II. r. vádlott a legsúlyosabban minősített csalást azért követte el társtettesként, mert az egyik részselekményt IV. rendű vádlottal együtt követte el, ezért az elkövetői magatartását e minősége a további felbújtói tevékenysége ellenére átfogta. Mivel IV. rendű vádlott esetében a társtetteskénti megjelölés elmaradt - és ennek pótlását a jogerő beállta megakadályozta -, a minősítések e megjegyzés nélkül értelemzavaróak.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket alapvetően feltárta és az ítéletben szinte hiánytalanul felsorolta. További súlyosító körülmény, hogy a 2. sértett sérelmére elkövetett bűncselekménynél az elkövetési érték majdnem eléri a kategória felső törvényi határát, míg a különösen nagy értékre elkövetett bűncselekmény esetében az alsó értékhatárnak több mint háromszorosa az elkövetési érték. Súlyosít a csapások rendkívüli elszaporodottsága, valamint a további büntetőeljárások. II. r. vádlott esetében további büntetést növelő tényező a felbújtói minősége, mivel ő alakította ki a tettes szándékát, és e nélküli a bűncselekmények nem történtek volna meg. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet kihirdetésétől eltelt időt a vádlottak javára lehetett figyelembe venni, I. r. vádlott esetében még az önfeljelentést is.

Az elkövetett bűncselekményekre a törvény által rendelt halmazatként kiszabható büntetési tétel 5-15 évig terjedő szabadságvesztés. Figyelemmel a büntetés kiszabása során értékelhető valamennyi körülményre az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés eltúlzottan enyhe.

Az I. r. vádlott esetében az önfeljelentés és II. r. vádlott ténylegesen kifejtett szerepe mellett a másodfokú bíróság is lehetőséget látott a törvényi öt éves minimum alatti szabadságvesztés alkalmazására, de csak a tartam egy évvel való felemelése mellett. Az ítélet tábla a II. r. vádlott esetében - figyelemmel a belső arányokra - a törvényi minimumot két évvel meghaladó szabadságvesztés kiszabása mellett látta megvalósulni a büntetési célokat.

A szabadságvesztés mellett a közügyektől eltiltás mellékbüntetését is arányosan fel kellett emelni II. r. vádlottal szemben, míg I. r. vádlott esetében azt ki kellett szabni, mivel szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen.

Az időmúlás miatt e kisebb mértékben, de felemelt büntetés és a mellékbüntetés már tetтарыны, alkalmas arra, hogy a vádlottak személyi és az elkövetett bűncselekmény társadalmi veszélyességét kifejezzék.

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 11. B. 141/2010/122. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1. Bf. 261/2013/22. számú ítéletében foglalt változások mellett I. r. és II. r. vádlottal szemben jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2014. év április hó 3. napján

. Rédei Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: